

VIJF JAAR ACCOUNTANTSKAMER

Meer klachten en doorhalingen

De cliënt is mondiger, de samenleving harder en de eisen hoger. Daarom worden bij de Accountantskamer, die op 1 mei 2009 begon, meer klachten ingediend dan voorheen. De Accountantskamer blijkt iets strenger dan de Raden van Tucht: bij gegronde klachten volgt eerder een maatregel en vaker een doorhaling.

TEKST: LEX VAN ALMELO | BEELD: DREAMSTIME

"Door de toenemende concentratie van accountants in grotere kantoren komt het steeds vaker voor dat een aangeklaagde accountant van hetzelfde kantoor afkomstig is als een lid van de Raad van Tucht."

Dit zei de toenmalige secretaris van de Raad van Tucht Den Haag in 2000 tegen de rechtssociologen Huls en Kleiboer (zie: *Tuchtrecht op de terugtocht? Utrecht 2001*). Het beeld van de slager die zijn eigen vlees keurt, bestond dus niet alleen in de buitenwereld. De tuchtrechtspraak moest onafhankelijker worden en meer op afstand worden gezet van de beroepsorganisaties.

'Onbeschreven bladen'

De Raden van Tucht in Amsterdam en Den Haag, die werden ondersteund door het NIVRA en de NOvAA, maakten in 2009 plaats voor de Accountantskamer, die is ondergebracht bij de Rechtbank Overijssel in Zwolle. De Haagse advocaat Folkert Waardenburg uitte in 2005 in dit blad zijn twijfels over de verhuizing. Niet alleen werken de meeste accountants in de Randstad, maar de expertise van de voorzitters en plaatsvervangend voorzitters zou in één klap teniet worden gedaan. "De rechters in Zwolle vormen op het gebied van accountantstuchtrecht een onbeschreven blad."

Op 1 mei 2009 begon de Accountantskamer met zijn werkzaamheden, onder voorzitterschap van rechter Michiel Werkhoven. Het tuchtcollege bestaat uit accountants en een meerderheid van juristen. Hoe hebben deze 'onbe-

schreven bladen' het de eerste vijf jaar gedaan? Vallen hun oordelen significant anders uit dan die van de Raden van Tucht? Heeft de oprichting van een klachtencommissie bij de beroepsorganisatie geleid tot minder klachten? Heeft de vervanging van de gedrags- en beroepsregels en de richtlijnen voor de accountantscontrole door respectievelijk de Verordening Gedrags Code en de NV COS invloed gehad op de oordelen?

Meer klachten

De grootste klagers zijn het NIVRA en de NOvAA, respectievelijk de NBA. Zij hebben volgens de Accountantskamer de afgelopen jaren veel klachten ingediend naar aanleiding van kwaliteitscontroles en over te weinig behaalde PE-punten. Het aantal PE-

Tuchtklachten: aantallen en maatregelen*

	2008	2010	2011	2012	2013
Ingediend	123**	136	164	157	151
Beslissingen	95	126	125	143	176
Gegrond	29 (31%)	45 (36%)	47 (38%)	69 (48%)	onbekend
Waarvan:					
Geen maatregel***	8 (28%)	5 (11%)	7 (15%)	8 (12%)	onbekend
Waarschuwing	8 (28%)	13 (29%)	15 (32%)	27 (39%)	onbekend
Berisping	7 (24%)	13 (29%)	9 (19%)	11 (16%)	onbekend
Tijdelijke doorhaling****	4 (13%)	8 (18%)	3 (6%)	10 (15%)	onbekend
Voorlopige doorhaling	-	-	1 (2%)	1 (1%)	onbekend
Doorhaling	2 (7%)	6 (13%)	12 (26%)	10 (15%)	onbekend

Bron: Accountantskamer

* Exclusief PE-zaken.

** Dit is het gemiddelde van het aantal klachten van 2004 tot en met 2008 is ingediend bij de Raden van Tucht

*** De percentages van de maatregelen zijn afgezet op het aantal gegronde klachten.

**** De maatregel van schorsing is per 1 mei 2009 vervangen door de tijdelijke doorhaling

klachten varieerde van enkele tientallen tot soms wel tweehonderd per jaar. Overigens blijft de kwaliteitsbeheersing van registeraccountants daarbij vrijwel buiten schot. Het NIVRA heeft bij de Accountantskamer één keer een klacht ingediend tegen een registeraccountant omdat die totaal niet meewerkte aan de kwaliteitscontrole.

Los van de PE- en kwaliteitscontroleklachten, die hier verder buiten beschouwing blijven, ontvangt en behandelt de Accountantskamer veel meer klachten dan zijn voorgangers. Bij de Raden van Tucht werden van 2004 tot en met 2008 gemiddeld 123 klachten per jaar ingediend, die uitmondten in gemiddeld 126 beslissingen.

Bij de Accountants-

kamer liggen die gemiddelden op 152 respectievelijk 143. Als je de 57 klachten meetelt die de laatste vier jaar zijn ingediend bij de Klachtencommissie van de beroepsorganisatie kun je rustig zeggen dat de klachtenbranche floreert als nooit tevoren.

Weinig controleklachten

Over de kern van het accountantswerk - de controle en het samenstellen van jaarrekeningen - wordt betrekkelijk weinig geklaagd. Minder nog dan bij de Raden van Tucht, zegt Philippe Boileau. Hij deed, onder meer voor zijn afstuderen als accountant, inhoudelijk onderzoek naar de tuchtklachten die tijdens de eerste jaren van de Accountantskamer zijn ingediend en behandeld. Daarbij baseert hij zich op de uitspraken die zijn gepubliceerd op Accountant.nl, waar sinds 2012 samenvattingen verschijnen van alle tuchtrechtsuitspraken; in de jaren daarvoor verscheen daar slechts een selectie. Ondanks deze beperking werpt het onderzoek van Boileau licht op de thema's van de klachten en de manier waarop de Accountantskamer die al dan niet sanctioneert. Over het samenstellen van de jaarrekening werd in 2007 en 2008 achttien respectievelijk vijftien keer geklaagd; in 2011 en 2012 was dat iets minder (tien respectievelijk elf). Bij de controle van de jaarrekening zijn de verschillen groter: 28 respectievelijk zes klachten in 2007 en 2008 tegen vier respectievelijk elf klachten in 2011 en 2012.

Boileau: "Je ziet het in 2012 dus wel weer stijgen. Er zitten bekende zaken tussen zoals het Philips Pensioenfonds, Q-park, DSB-bank, Rynart en het piramidefonds van Madoff. Misschien volgen in de toekomst meer klachten als gevolg van de tekortkomingen die de AFM de afgelopen jaren heeft geconstateerd."

Michiel Werkhoven: "Het is opmerkelijk dat er zo weinig klachten worden ingediend over zo'n belangrijk maatschappelijk onderwerp. Zeker nu de AFM in haar

Waarover klagen zij?

Aantal klachten per thema				
	2007	2008*	2011	2012
Controle jaarrekening	28	6	4	11
Samenstellen jaarrekening	18	15	10	11
Overige opdrachten	52	29	12	34
Accountant in speciale rol	14	2	5	8
Accountants onderling	10	6	7	20
Declaraties en afgifte dossier	20	6	9	3
Interne, overheids- en business accountants	9	2	3	8

Bron: Philippe Boileau op basis van uitspraken die zijn gepubliceerd op Accountant.nl.

* In de jaren 2009 en 2010 hebben zowel de Raden van Tucht als de Accountantskamer uitspraken gedaan; het vertroebelde beeld dat die versnippering oplevert, willen wij de lezer besparen.

onderzoeken vermeldde dat zo weinig getoetste dossiers op orde waren. De AFM heeft hierover maar één klacht ingediend. Ook de NBA, die namens de AFM een deel van de niet-oob- kantoren toetst, komt niet met tuchtklachten op dit terrein.”

Strenger

Er wordt relatief veel geklaagd over accountants die overige opdrachten uitvoeren en die optreden in een speciale rol, zoals partij-accountant, bin-

Klacht-, boete en tuchtrecht

Na het volgen van deze cursus kent u de betekenis van uitspraken van de Accountantskamer voor uw praktijk. Ook kent u de standpunten van de Accountantskamer diverse wet- en regelgeving. Tot slot bent u op de hoogte van de meest actuele en relevante uitspraken van de Accountantskamer.

Datum: 24 juni 2014

Locatie: Nieuwegein

Kijk voor meer informatie op www.nbaopleidingen.nl.

OPLEIDINGEN

NBA

dend adviseur of forensisch deskundige. Ook klagen accountants betrekkelijk vaak over elkaar. Over declaraties en de afgifte van documentatie worden minder klachten ingediend, vermoedelijk dankzij de bemoeienissen van de klachtencommissie. Wie hierover toch een klacht indient bij de Accountantskamer heeft weinig kans op succes. Volgens Boileau worden acht van de tien klachten hierover ongegrond verklaard.

Uit zijn onderzoek komt naar voren dat de Accountantskamer klachten in het algemeen juist eerder gegrond verklaart. De Accountantskamer komt ook vaker met een zwaardere sanctie, met name (tijdelijke) doorhalingen. Michiel Werkhoven is naar aanleiding van Boileaus onderzoek nog eens in de eigen cijfers gedoken. Hij beaamt dat de Accountantskamer klachten eerder gegrond verklaart, bij gegronde klachten eerder een maatregel oplegt en dat die maatregel relatief vaker een echte doorhaling is.

Een verklaring hiervoor kan zijn dat er met de invoering van de VGC en de NV COS veel meer 'wettelijke' regels zijn die kunnen worden overtreden. En dat zowel de eigen beroepsgroep als de maatschappij meer eisen stelt aan de uitoefening van het beroep en kritischer zijn over het optreden van de accountant zal volgens Werkhoven ook wel zijn weerslag op de tuchtspraak hebben. De vrijwel altijd gegronde PE-klachten illustreren dat de beroepsorganisatie de lat hoger heeft gelegd.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven compenseert de strengere opstelling van de Accountantskamer enigszins. Volgens het onderzoek van Boileau heeft de accountant daar 28,6 procent kans op een gunstiger en 10,7 procent kans op een ongunstiger oordeel.

Werkhoven durft die bevindingen over de kansen in beroep niet te onderschrijven. Omdat het een paar jaar duurt voordat het College van Beroep voor het bedrijfsleven in beroep een uitspraak heeft gedaan over het oordeel van de Accountantskamer vindt hij het raadzaam de cijfers van 2013 af te wachten. De Accountantskamer komt overigens in mei of juni met zijn verslag over 2012 en 2013.

Noblesse oblige

Dat er sinds 2009 meer klachten worden ingediend, is volgens voorzitter Werkhoven vermoedelijk niet alleen te wijten aan de grotere mondigheid van de cliënt en de verharding in de maatschappij. "De samenleving is ook hogere eisen gaan stellen aan de beroepsgroep van accountants, net als aan andere professionals in het financiële verkeer. Deze hebben de afgelopen twintig jaar te veel aan het eigen belang gedacht en te weinig aan hun maatschappelijke positie. Dan kom je eerder in conflict met klanten en andere derden. Ik zie wel dat de beroepsgroep nu meer beseft dat *noblesse oblige*. Of dat tot minder tuchtklachten aanleiding zal geven, weet ik niet. De geest van de mondige burger gaat niet zomaar terug in de fles. Overigens zijn 150 tot 160 accountants die zich in een jaar tuchtrechtelijk moeten verantwoorden niet zo erg veel op 21.000 accountants." □